

KASVAJAANTIGEEN CA 19-9

Lühend	S,P-CA 19-9
Mõiste	Kasvajaantigeen, sialüülitud Lewis (a) antigeen. Esineb rakkude pinnal seotuna O-glükaanidega ning mängib rolli rakkudevahelises kommunikatsioonis. Kõrgenenud sisaldus veres esineb sageli erinevate gastrointestinaalsete haiguste, nt pankrease-, kolorektaalse-, mao-, hepatotsellulaarse- ja kolangiotsellulaarse kartsinoomi puhul.
Näidustused	▪ pahaloolumulise pankreasehaiguse eristamine healoomulisest ▪ primaarse pankreasevähi postoperatiivse prognoosi hindamine ▪ täiendav marker kolorektaalvähi kulu jälgimisel NB! • Tulemusi tõlgendada alati muu kliinilise info kontekstis • Ei ole tundlik varases staadiumis kasvajat suhtes • Ei sobi sõeluuringuks asümptomaatilistele patsientidele
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga või geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	20–25 °C 5 päeva, 2–8 °C 14 päeva, –20 °C 3 kuud
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminomeetria - Roche Cobas
Referentsvahemikud	< 27 U/ml
Tõlgendus CA 19-9↑	▪ äge kolangiit ▪ tsirroos jt kolestaatilised haigused, nt sapikivitõbi ▪ tsüstiline fibroos, Hashimoto türeoidiit ▪ pankrease eksokriinsed ja neuroendokriinsed kasvajakud ▪ sapiteede kasvaja ▪ hepatotsellulaarne kasvaja ▪ harvem kopsu-, rinnanäärme kasvaja ▪ >1000 U/ml viitab tõenäoliselt kaugelearenenud kasvajakule NB! U. 6% populatsioonist kuulub Lewis (a-/b-) veregruppi, kus puudub antigeenne determinant CA 19-9 ning seetõttu ei vabane CA 19-9 isegi siis, kui tegemist on pahaloolumulise haigusega.
Hinnakirja koodid	66707
Kirjandus	• Reagendi infoleht Roche Elecsys CA 19-9 2021-10, V 6.0 • Rifai, N. (2017). Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics. 6th Edition: 436 • M. J. Duffy Tumor markers in pancreatic cancer: a European Group on Tumor Markers (EGTM) status report. Annals of Oncology. 2009
Koostaja	Piret Kedars